

Kelan vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen yksilöterapiat, palveluntuottajien koulutus

30.11.2022

Eija Haapala, suunnittelija

Satu Halme, suunnittelija

Laura Jokiranta, suunnittelija

Irma Paso, erikoissuunnittelija

Kelan kuntoutusryhmä, Kelan kuntoutuspalvelujen ryhmä ja Kelan hankinta- ja sopimushallintaryhmä

Tervetuloa koulutukseen

- Tätä koulutustilaisuutta ei tallenneta
- Koulutusmateriaali tulee tilaisuuden jälkeen verkkosivuille [Kuntoutuksen tapahtumat ja koulutukset – Yhteistyökumppanit | Yhteistyökumppanit | Kela](#), myös ruotsiksi käännettynä
- Viestikenttä on käytettävissä
- Ennakkoon tulleisiin kysymyksiin vastataan aiheosioden yhteydessä
- Puheenvuoroja jaetaan kättä nostamalla tilaisuuden loppuksi, sitä ennen kamerat ja mikrofonit pidetään pois päältä
- Kysymykset, joihin ei ehditä tilaisuuden aikana vastaamaan, kerätään yhteen ja kysymyksiin vastataan verkkosivuille tulevassa materiaalissa

Sisälllys

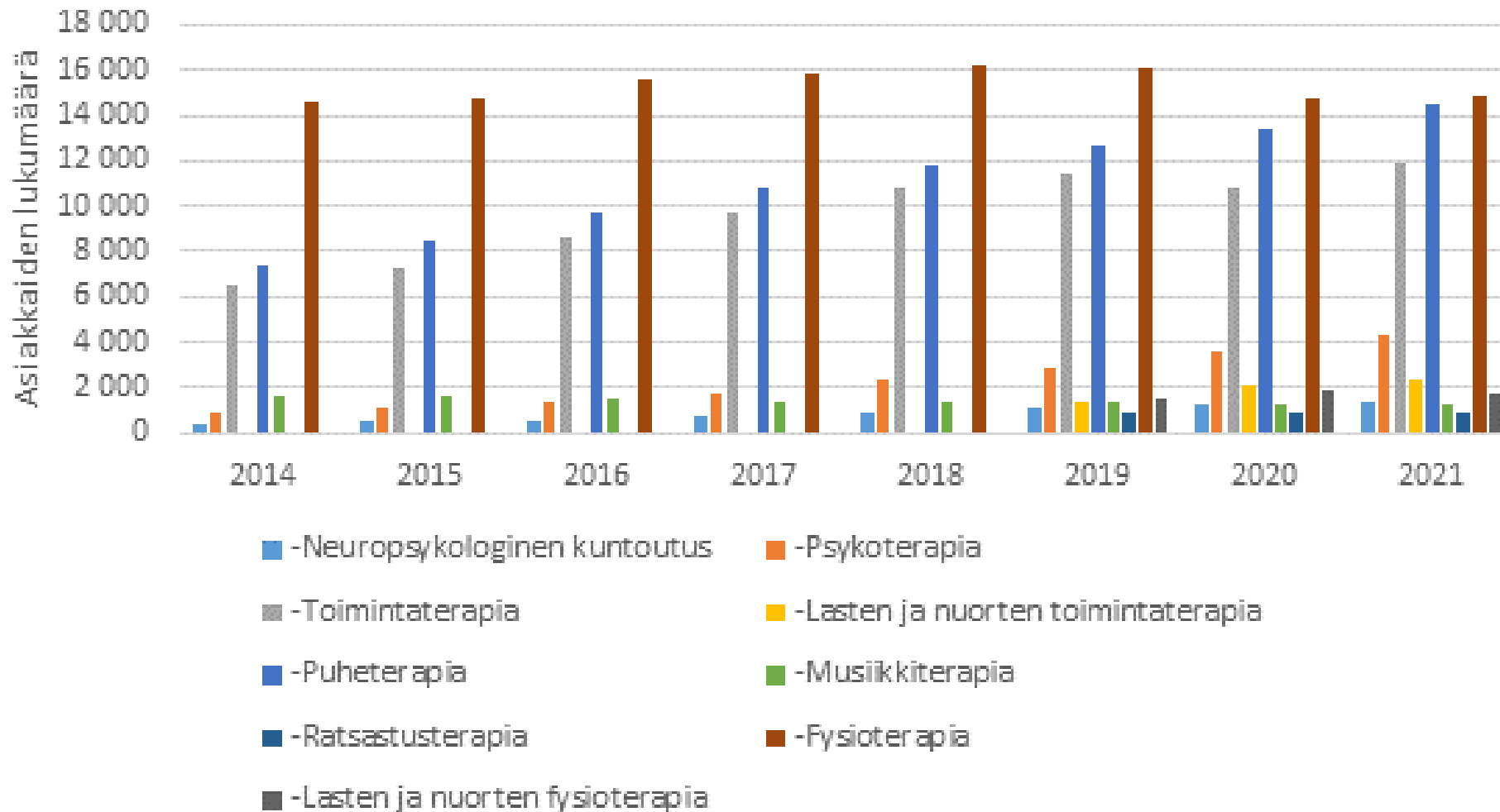
1. Yksilöterapiat vuosille 2023-2024 + mahdolliset optiovuodet 2025 ja 2026
    - Aikaisempi toteutuminen
    - Terapiamuodot ja vaativa lääkinnällinen kuntoutus
    - Palveluntuottajan valinta
  2. Yksilöterapiapalvelu ja palveluun tulleet muutokset
    - Uudistunut palvelukuvaus
    - Yksilöterapian käynnit
    - Muutokset ja täsmennykset
- LYHYT TAUKO KLO 9.00-9.10
3. Sopimusasiat sujuviksi
    - Muutoslomakkeet
  4. Uudistuneet lomakkeet
    - Terapiapalaute
  5. Laskutuksessa huomioitavaa
  6. Kysymyksiä ja vastauksia
  7. Lopuksi

Tervetuloa Kelan palveluntuottajaksi!

Tärkeimmät vinkit alkuun pääsemiseksi:

1. Perehdy palvelukuvaukseen
2. Perehdy sopimukseen
3. Tutustu uudistuneisiin lomakkeisiin
4. Tutustu laskutusohjeisiin
5. Tutustu Kelan verkkosivuihin
6. Ilmoita muutoksista välittömästi
7. Pidä omat yhteystietosi ja verkkosivusi ajan tasalla
8. Ota yhteyttä matalalla kynnyksellä (yhteystiedot esityksen lopussa)

Terapioiden asiakkaat

2021 Yksilöterapiassa oli 40 090 asiakasta, 2022 lokakuussa 40 932 asiakasta

Terapiamuodot

Sopimuskausi 2023-2024 ja
mahdolliset optiovuodet 2025 ja 2026

- Allasterapia
- Fysioterapia
- Kuvataidepsykoterapia
- Musiikkiterapia
- Neuropsykologinen kuntoutus
- Perheterapia
- Psykoterapia
- Puheterapia
- Ratsastusterapia fysioterapeutin toteuttamana
- Ratsastusterapia toimintaterapeutin toteuttamana
- Toimintaterapia

Yksilöterapiapalvelu järjestetään

- Alle 65-vuotiaalle vaativan lääkinällisen kuntoutuksen asiakkaalle
  - jolla on sairaus tai vamma, johon liittyy huomattava suoritus- ja osallistumisrajoite ja josta aiheutuu vähintään vuoden kestävä kuntoutustarve
  - jolle kuntoutus on perustellusti tarpeen mahdollistamaan arjen toiminnoista suoriutumista ja osallistumista
  - jolla on julkisen terveydenhuollon laatima kuntoutusuunnitelma tai yksityisen terveydenhuollon laatima ja julkisen terveydenhuollon hyväksymä kuntoutussuunnitelma.
- Kela **ei järjestä** vaativan lääkinällisen kuntoutuksen yksilöterapiaa
  - jos asiakas on julkisessa laitoshoidossa
  - jos asiakkaan kuntoutus liittyy välittömään sairaanhoitoon
  - jos asiakkaan kuntoutuksen tavoitteet ovat pelkästään hoidollisia.

Vaativan lääkinällisen kuntoutuksen periaatteet

- Tavoitteellista kuntoutusta
  - Pää tavoite suoriutumisessa ja osallistumisessa, on jaettu osatavoitteisiin
  - Tavoitteet laaditaan SMART tekniikalla -> S= konkreettinen, M= mitattava, A= toteutettavissa oleva, R= merkityksellinen ja T= aikataulutettava
- Arkeen integroituvaa
  - Asiakkaan lähitoimijat mukaan
  - Asiakkaan arjen ympäristön huomioiva
  - Asiakkaan välitehtävät
  - Harrastustoimintaan ohjaava
- Yhteistyö asiakkaan läheisten ja lähitoimijoiden kanssa
- Ohjauksellinen ote

Palveluntuottajan valinta 1/2

- Asiakas valitsee yksilöterapiapalveluntuottajan ensisijaisesti niistä palveluntuottajista, jotka ovat tulleet hyväksytyksi siihen kuntaryhmään, jossa asiakkaan asuinkunta sijaitsee.
  - Jos palveluntuottajaa ei ole saatavilla asiakkaan asuinkunnan kuntaryhmästä, voi asiakas valita palveluntuottajan viereisestä kuntaryhmästä. Valinnassa on huomioitava, että matkoista asiakkaalle koituva rasitus ja kustannukset jäävät kohtuullisiksi.
  - Jos asiakkaan viereisen kuntaryhmän palveluntuottaja sijaitsee lähempänä kuin asiakkaan oman kuntaryhmän lähin palveluntuottaja, asiakas voi valita palveluntuottajan viereisestä kuntaryhmästä edellyttäen, että kyseisen kuntaryhmän alueella on riittävästi palvelua saatavilla
    - Yksilöterapia toteutetaan siinä toimitilassa, mikä on sopimuksessa nimetty. Asiakas ja palveluntuottaja sopivat yhdessä palveluntuottajan osallistumisesta asiakkaalle tarpeelliseen verkostokäyntiin tai kotikäyntiin.
- Asiakkaiden terapiamatkat korvataan sairausvakuutuslain perusteella kuntoutuspäätöksen mukaisesti.

Palveluntuottajan valinta 2/2

- Kela on hankkinut eteläisen, läntisen ja pohjoisen vakuutuspiirin alueelle palvelua ruotsin kielellä.
  - Uudet ruotsinkieliset asiakkaat ohjataan pääsääntöisesti ruotsinkieliseen palveluun 1.1.2023 alkaen.
  - Palvelun kieli on valittavissa palveluntuottajahaussa. [Kuntoutuksen palveluntuottajien haku \(kela.fi\)](#)
  - Palvelu toteutetaan sopimuksen kielen mukaisesti.

Kysymyksiä palveluntuottajan valinnasta 1/2

- Asiakkaiden valinnanvapauden toteutuminen – **osa kunnista ohjaa kuntoutujan aina vain yhdelle palveluntuottajalle.** Potilaslain 5 § (potilaan oikeus informointiin eri hoitovaihtoehdoista) ei välttämättä tällöin toteudu, eikä sitä myötä 6 § (potilaan itsemääräämisoikeus) toteudu täysimääräisesti, kun **asiakas ei tiedä, että tällä on oikeus valita toinenkin palveluntuottaja.** Miten Kela ohjeistaa yhteistyökumppaneita kuntoutujan palveluntuottajan valinnassa?
- VASTAUS: Kelan ohjeistuksen mukaisesti palveluntuottajan valitsee asiakas, ei yhteistyökumppani. Kela ohjeistaa asiakasta käyttämään palveluntuottajien hakua [Kuntoutuksen palveluntuottajien haku \(kela.fi\)](https://kela.fi/kuntoutuksen-palveluntuottajien-haku).
- Tarjoan terapiaa kuntaryhmässä 2 läntisessä vakuutuspiirissä: Mustasaassa, Laihialla, Maalahdessa, Vaasassa ja Vöyrillä. **Mitä jos toisessa kunnassa kirjoilla oleva kuntoutuja haluaa tulla asiakkaakseni eikä hänen kotikunnassaan ole psykoterapeuttia, jolla olisi sopimus Kelan kanssa?**
- VASTAUS: Jos hyväksyttyä palveluntuottajaa ei ole saatavilla asiakkaan asuinkunnan kuntaryhmästä, voi asiakas valita palveluntuottajan viereisestä kuntaryhmästä. Valinnassa on huomioitava, että matkoista asiakkaalle koitua rasitus ja kustannukset jäävät kohtuullisiksi.

Kysymyksiä palveluntuottajan valinnasta 2/2

- Toiminta-alueet ovat uudessa kilpailutuksessa laajempia kuin aiemmin. Esimerkiksi Tampere ja Parkano ovat samaa aluetta. Tämä johtaa siihen, että tamperelainen yritys voisi resurssiensa puitteissa ottaa yhden asiakkaan Tampereelta, mutta ei esimerkiksi Parkanosta. **Miten Kela varmistaa palveluntuottajien tasapuolisen kohtelun asiakkaita tarjotessaan, kun kuntoutujan kotikunta näyttelee näin suurta ja ainakin näennäisesti sattumanvaraista roolia suhteessa kuntoutujan vaatimaan resurssiin?** On siis henkilöstöresurssien näkökulmasta kovin eri asia ottaa asiakas läheltä lyhyen matkan päästä, kuin pitkän matkan päästä. Vastausta ennakoiden: Kelan palveluntuottajat ovat sitoutuneet toteuttamaan palvelua Kelan tarjouspyynnön, annetun tarjouksen sekä laaditun sopimuksen mukaisesti. Kyse on uusien asiakkaiden tarjoamisen tasapuolisuuden varmistamisesta.
- **VASTAUS:** Aikaisempien kilpailutusten pohjalta Kela on todennut nykyiset vakuutuspiirit liian suuriksi ja kunnat puolestaan liian pieniksi toiminta-alueiksi. Tästä johtuen on päädytty kuntaryhmiin. Kela ei tarjoa asiakkaita palveluntuottajille vaan ohjaa asiakkaita valitsemaan palveluntuottajan itse. Palveluntuottajan valinnassa pyydetään huomioimaan, että matkoista asiakkaalle koituva rasitus ja kustannukset jäävät kohtuullisiksi. Palveluntuottaja saa kulkemistaan matkoista matkakorvauksen.

Yksilöterapiapalvelu ja palveluun tulleet muutokset

Uusi palvelukuvauspohja

- Palvelukuvauksen rakenne on muuttunut, saavutettavuus huomioitu
- Kaksiosaisuus, yksilöterapiota koskeva osa ja terapioiden yleinen osa, molempia on noudatettava samanaikaisesti
- Yksilöterapiota koskeva osa
  - Hyvää kuntoutuskäytäntöä on avattu alussa tarkemmin
  - Terapiaprosessia on avattu tarkemmin
- Terapioiden yleinen osa
  - Pyritty helpottamaan tarpeellisen tiedon löytämistä
  - Yhdenmukaistettu kuntoutuspalvelujen muiden yleisten osien kanssa

[Vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen yksilöterapiat \(kela.fi\)](https://kela.fi)

Terapeutin tehtävät

Ennen terapian alkamista/Alussa

- Yhteydenotto asiakkaaseen viimeistään 2 viikon kuluessa kuntoutuspäätöksestä
- Ajan sopiminen yksilökäynnille tai verkostokäynnille
- Arviointi ja tavoitteet
- Kirjallinen terapiasuunnitelma
- Kirjallinen terapiasitoumus (suositus)

Terapian aikana

- Käyntien tarkoituksenmukainen toteutuminen
- Tiheys, jaksotus, tauot
- Etenemisen seuranta
- Omatoimiset harjoitteet
- Arjen ympäristön huomioinen
- Tarpeellinen yhteistyö
- Tiedonkulun ja tiedontarpeen huomioinen

Terapian päättyessä

- Arviointi
- Miten tavoitteen saavutettiin?
- Miten asiakas jatkaa arjen kuntoutumistaan?
- Kirjallinen terapiapalaute liitteineen asiakkaalle, Kelaan ja asiakkaan suostumuksella muille tahoille. Lähetys liitteineen Kelaan viimeistään 1 kuukausi ennen myönnetyn kuntoutuksen päättymistä.

Kysymyksiä kuntoutuspäätöksestä 1/2

- Asiakkaan myönteinen kuntoutuspäätös lähetetään tiedoksi myös palveluntuottajalle. - Olisiko palveluntuottajan mahdollista saada tieto kielteisestä päätöksestä? Tai voisiko asiakkaalle menevässä kielteisessä päätöksessä pyytää/edellyttää asiakasta ilmoittamaan **tästä terapeutille?** Päätösten valmistumisajat vaihtelevat suuresti ja nyt terapeutit joutuvat pitämään turhaan tyhjänä luvattua terapiapaikkaa pitkänkin ajan, kun tietoa hylkäämisestä ei tule mistään.
- VASTAUS: Kielteistä päätöstä ei voida antaa palveluntuottajalle, koska palveluntuottaja ei ole asianosainen. Palveluntuottaja voi pyytää asiakasta ilmoittamaan päätöksestä.
- Palvelukuvauksessa todetaan, että **asiakkaalla on velvollisuus viipymättä ilmoittaa, jos kuntoutusta ei päästä aloittamaan tai se keskeytyy.** Kuinka pitkä asiakkaasta johtuva tauko lasketaan keskeytykseksi? Miten tai mistä asiakas saa tiedon ilmoitusvelvollisuudestaan? Ts. **saako asiakas nämä tiedot omalla äidinkielellään,** niin että ymmärtää myös velvollisuutensa?
- VASTAUS: Tämä mainitaan asiakkaan kuntoutuspäätöksen liitteessä: *Jos terapiasi aloittaminen siirtyy tai terapiasi keskeytyy pitkäksi aikaa, ilmoita siitä viipymättä Kelaan.* Keskeytysaikaa ei ole tarkemmin määritelty. Päätökset annetaan suomeksi, ruotsiksi tai saameksi.

Kysymyksiä kuntoutuspäätöksestä 2/2

- Noudatammeko uuden palvelukuvauksen mukaisia verkostokäyntiohjeita vai noudatammeko päätöksiin kirjattuja ohjeita (koskee vuonna 2022 annettuja päätöksiä)?
- VASTAUS: Uusi palvelukuvaus astuu voimaan 1.1.2023 ja sen mukaan toimitaan (APU-käynnit voi laskuttaa ARKI-käynteinä).
- **Olisiko mahdollista, että asiakkaalle menevässä kuntoutuspäätöksessä lukisi selkeästi se, että terapeutti tulee tekemään alussa kotikäynnin?** Nyt terapeutti joutuu ensipuhelussa tästä kertomaan. **Asia hämmentää asiakkaita/hoitajia usein.** Joskus kotiin tuleminen on kielletty jopa vihamielisesti. Tämä ei muodosta hyvää alkua terapiasuhteelle.
- VASTAUS: Tästä on maininta asiakkaan kuntoutuspäätöksen mukana lähtevässä liitteessä. *Terapiaan sisältyy terapiakertojen lisäksi verkostokäyntejä, joihin terapeuttisi voi kuntoutuspäätöksen perusteella osallistua. Tällaisia voivat olla arkiverkostokäynti kotiisi tai muuhun arkiympäristöösi. Asiakkaalla on kuitenkin oikeus kieltäytyä kotikäynnistä.*

Kysymyksiä tulkkauksesta

- Millä perusteella asiakkaalle myönnetään tulkkauspalvelua? Montako kertaa asiakkaalle voidaan myöntää tulkkauspalvelua ja mistä asiakas tietää, onko hänelle myönnetty palvelua ja millä laajuudella? Monesti asiakas ei sitä tiedä. Myöskään kuntoutuspalveluntuottaja ei sitä tiedä. Tulkin tilaaminen on ollut myös epäselvää: **onko tulkin tilaaminen kuntoutuspalveluntuottajan vai asiakkaan vastuulla?** Kyse puhevammaisten tulkkauspalveluista sekä kielitulkkauspalveluista, joista tilaukset tehdään kaikki saman Kelan vatu-tulkkikeskuksen kautta.
- VASTAUS: Kela arvioi asiakkaan ja hänen läheisensä tulkkauksen tarpeen kuntoutushakemuksen käsittelyn yhteydessä ja lähettää erillisen ohjeen tulkkauksen järjestämisestä kuntoutuspäätöksen liitteenä asiakkaalle ja palveluntuottajalle. Ohjeet palveluntuottajalle löytyvät myös täältä [Tulkkaus kuntoutuksessa – Yhteistyökumppanit | Yhteistyökumppanit | Kela](#).
- Kela järjestää vieraan kielen tulkkausta tilanteissa, jotka ovat tärkeitä kuntoutuksen toteuttamisen kannalta. [Vieraan kielen tulkkaus Kelan kuntoutustoimenpiteissä](#). Palveluntuottaja tilaa tulkin.
- Kuulonäkövammaisen, kuulovammaisen tai puhevammaisen henkilön oikeus tulkkauspalveluun on säädetty laissa. Asiakas tilaa tulkin tarvittavalle ajankohdalle.

Kysymys terapeuteista

- Jos kuntoutujalle on myönnetty paljon yksilöllistä terapiaa (esim. 90 x/v fysioterapiaa), onko mahdollista toteuttaa terapiaa niin, että kuntoutujalle nimetään jo terapian alkaessa kaksi terapeuttia, joista toinen on ns. vastuuteraapeutti ja toinen oman erikoisosaamisensa osalta osallistuisi terapian toteuttamiseen kuntoutujan tarpeen mukaan? Esim. vastuuteraapeutti on ns. "perusneurologisen" fysioterapian toteuttaja ja toinen olisi kipuun erikoistunut fysioterapeutti.
- VASTAUS: Tämä on mahdollista, jos terapeutit ovat saman palveluntuottajan sopimusterapeutteja, toinen terapeuteista on selkeästi asiakkaan vastuuteraapeutti ja tämä tukee asiakkaan tarpeita. Asiakkaan kokonaisuus säilyy samalla palveluntuottajalla.

Kysymyksiä mittaus- ja arviointimenetelmistä

- Riittääkö mittaus- ja arviointimenetelmäksi GAS-menetelmä?
- VASTAUS: Kela edellyttää terapian palveluntuottajia käyttämään GAS-menetelmää asiakkaan kuntoutustavoitteiden asettamisessa. Kela ohjaa käyttämään asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukaisesti kyseiseen terapiamuotoon soveltuvia mittaus- ja arviointimenetelmiä (www.toimia.fi) ja huomioimaan samojen mittareiden käyttämistä seurannan eri vaiheissa ja terveydenhuollon kanssa. **GAS-menetelmän lisäksi Kela ei edellytä muita tiettyjä mittaus- ja arviointimenetelmiä terapiamuotojen ja asiakkaiden moninaisuudesta johtuen.**
- Voiko toimintakykyä arvioida omilla lomakkeilla vai tarvitaanko arviointiin toimia.fi:ssä olevia mittaus- ja arviointimenetelmiä?
- VASTAUS: Kela suosittelee käyttämään toimia.fi:ssä olevia mittaus- ja arviointimenetelmiä asiakkaan kuntoutuksen vaikuttavuuden arvioinnin ja seurannan näkökulmasta sekä asiakkaalle tarjolla olevan vertailutiedon näkökulmasta.

Yksilöterapiapian käynnit 1/6

- **Yksilöterapiakäyntien kestot**
  - Terapiakäynnin kesto on aina määritetty asiakkaan kuntoutuspäätöksessä, joka pohjautuu kuntoutussuunnitelmaan.
  - Fysioterapiassa, musiikkiterapiassa, toimintaterapiassa, neuropsykologisessa kuntoutuksessa, psykoterapiassa, kuvataidepsykoterapiassa ja perheterapiassa terapiakäynnin pituus voi olla **45, 60 tai 90 minuuttia/terapiakäynti**.
  - Puheterapiassa, allasterapiassa ja ratsastusterapiassa terapiakäynnin pituus voi olla **45 tai 60 minuuttia/terapiakäynti**.
  - Kahta terapiakäyntiä ei voi yhdistää kaksoiskäynniksi
- Asiakkaan kuntoutuspäätöksessä on ilmoitettu asiakkaan yksilöterapiakäyntien myönnetty **enimmäiskertamäärä**.
- Asiakkaan tarpeen mukaan osa kuntoutuksesta voi tapahtua kasvokkain, osa etänä (hybridimalli, pl. allasterapia ja ratsastusterapia). **Terapioissa etäkuntoutus tarkoittaa reaaliaikaisia kuvapuheluita.**

Yksilöterapian käynnit 2/6

- **Kotikäynnit**

- Terapeutti voi toteuttaa asiakkaalle myönnettyt yksilöterapiakäynnit myös kotikäynteinä asiakkaan tarpeen mukaan.
- Kotikäynti voi toteutua asiakkaan kotona, päiväkodissa, koulussa, palvelutalossa tai asiakkaan muussa arjen ympäristössä.

- **Ohjauskäynnit**

- Läheisen ohjaus toteutuu lähtökohtaisesti asiakkaan terapian yhteydessä
- Erillisiä ohjauskäyntejä voidaan myöntää, jos läheisen ohjaus ilman asiakasta on perusteltua, tarpeen täytyy ilmetä kuntoutussuunnitelmassa
- Kesto terapiakerran pituus, **enintään 60 minuuttia**
- Määrä **enintään 10 kertaa/vuosi**
- Alle 26-vuotiaan psykoterapiassa enintään 20 kertaa/vuosi
- **Uutena:** perheterapiassa enintään 5 kertaa/vuosi,
  - Ohjauskäyntien kesto perheterapiassa **60 minuuttia**

Yksilöterapian käynnit 3/6

- **Verkostokäynnit**
  - Voit toteuttaa verkostokäynnit asiakkaan kuntoutuspäätöksen aikana
    - käynteinä asiakkaan kotiympäristöön tai muuhun arkiympäristöön (arkiverkostokäynti)
    - osallistumalla kuntoutussuunnitelmakokoukseen tai VASU- tai HOJKS-kokoukseen.
  - Voit toteuttaa:
    - **arkiverkostokäyntejä enintään 4 käyntiä/vuosi**
      - Arkiverkostokäynnit sisältävät jatkossa myös yhteistyössä sosiaali- tai terveydenhuollon asiantuntijan kanssa tehtävän apuvälineen sovituksen ja käytönohjauksen.
    - **kuntoutussuunnitelma-, VASU- tai HOJKS-käyntejä**
      - aikuisilla **enintään 4 käyntiä/vuosi**
      - lapsilla ja alle 18-vuotiailla nuorilla **enintään 6 käyntiä/vuosi.**
  - **Kesto 60 minuuttia**

Yksilöterapian käynnit 4/6

Huomioitavaa verkostokäyntien osalta:

- Verkostokäynnit sisältyvät aina kuntoutuspäätökseen terapiakäyntien lisänä eli ne eivät vähennä asiakkaalle myönnettyjä yksilöterapiakäyntejä.
- Asiakas on aina mukana ainakin osan aikaa verkostokäynnistä.
- Varmista osaltasi, että asiakkaan mielipide tulee huomioiduksi kokouksen aikana tai asianmukaisesti ennen kokousta, jos asiakkaan ei ole mahdollista perustellusta syystä osallistua kokoukseen.
  - Perustelut kirjataan laskutuslomakkeelle lisätiedot-kenttään
- Verkostokäynnin matkakustannukset korvataan Verohallinnon voimassa olevien kilometrikorvausten mukaisesti.

Yksilöterapian käynnit 5/6

- Jos aikatauluista johtuen asiakkaan vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen terapeutin on haastavaa päästä mukaan varsinaiseen hoitavan tahon KUSU-palaveriin, voi terapeutti osallistua KUSU:a valmistelevaan tilaisuuteen ja laskuttaa tästä KUSU-käynnin, kun paikalla ovat asiakas ja hoitavan tahon edustaja/edustajat.
  - KUSU:a valmistelevissa tilaisuuksissa tulee olla asiakas, terveydenhuollon edustajana terapeutti tai lääkäri sekä Kelan terapeutti.
    - Muut osallistujat tarpeen mukaan

Yksilöterapian käynnit 6/6

- **Yhteistyökäynnit**

- Voit tehdä yhteistyökäyntejä silloin, kun asiakkaalle on myönnetty samanaikaisesti useampi kuin yksi Kelan järjestämä terapia.
- Voit toteuttaa vuoden aikana **enintään 4** asiakkaalle myönnettyä terapiakäyntiä yhteistyökäyntinä
- Kesto **enintään 45 minuuttia**
- Voit yhdistää 2 yhteistyökäyntiä (2 x 45 min) perustellusta syystä, esimerkiksi pitkien välimatkojen vuoksi
- **Huomioitavaa:** Yhteistyökäynnit kuluttavat asiakkaalle kuntoutuspäätöksessä myönnettyjä terapiakertoja.

- **Yhteisterapia**

- Asiakkaalle voidaan myöntää **enintään 18 yhteisterapiakäyntiä**, kun ne on suositeltu ja perusteltu kuntoutussuunnitelmassa.
- Jos asiakkaan **eri terapiamuotojen** terapiakerran kestot ovat eri pituiset, **yhteisterapia toteutetaan lyhyemmän terapiakerran keston pituisena.**

Liikunta- ja harrastuskokeilu täsmentynyt

- Liikunta- ja harrastuskokeiluna voidaan toteuttaa sellaisia lajeja, jotka sisältyvät palveluntuottajan tapaturmavakuutukseen.
- Palveluntuottajalla on oltava voimassa palvelukuvauksen vaatima vakuutusturva.
- Kela ei vakuuta terapiassa tapahtuvaa liikunta- ja harrastuskokeilua.
- Liikunta- ja harrastuskokeilussa on **tavoitteena, että asiakas ja hänen läheisensä löytävät harrastuksen, joka sopii heille ja on kaikin puolin heille mahdollinen myös omatoimisesti ilman terapeuttia.**
- **Enintään 5 käyntiä** asiakkaalle myönnettyistä terapiakäynneistä

Kysymyksiä yksilöterapian käynneistä 1/5

- **Voisiko verkostokäynteihin osallistua etänä palvelun siihen soveltuessa?** Esimerkiksi puheterapian apuvälineissä etäkäynti olisi todella tehokas tapa toteuttaa verkostokäynti, mutta palvelukuvaus ei sitä tällä hetkellä salli.
- **VASTAUS:** Palvelukuvaus mahdollistaa verkostokäyntien toteuttamisen reaaliaikaisina kuvapuheluin.
- **Arkiverkostokäynnit. Voidaanko niitä käyttää vaikkapa GAS-tavoitteiden tekemiseen ja tarkistamiseen tai terapiasopimusten tarkistamiseen ja tekemiseen?** Tämänhetkisessä palvelukuvauksessa ne käytettäisiin vaikkapa lapsen arjen havainnointiin terapian alussa. Ovatko nämä kaikki sitä samaa jatkossa?
- **VASTAUS:** Arkiverkostokäynnillä tutustutaan asiakkaan toimintakykyyn asiakkaan arjessa. Arkiverkostokäynnillä voidaan myös laatia GAS-tavoitteita ja tarkistaa terapiasopimuksia, mutta kannattaa muistaa, että esimerkiksi GAS-tavoitteita kannattaa täsmentää useammalla tapaamisella, kun asiakkaaseen on tutustuttu paremmin.

Kysymyksiä yksilöterapian käynneistä 2/5

- **Terapiajakson alussa kotikäynnille menemiseen voi liittyä turvallisuusriskejä.** Terapeutti menee käynnille yleensä yksin eikä tietosuojasyistä saa ilmoittaa mihinkään/kenellekään käyntipaikan osoitetta tai muita tietoja. Arkiverkostokäynnit koteihin ovat todella tärkeitä. Nykyisinkin teen näin heti alussa lähes poikkeuksetta. Vuosien mittaan on kuitenkin vastaan tullut tilanteita, jolloin kotikäynteihin voisi liittyä mm. väkivallan uhkaa. Tällöin en ole kotikäyntejä toteuttanut. **Miten neuvotte toimimaan uudella päätöskaudella?**
- **VASTAUS:** Kela ei velvoita tekemään arkiverkostokäyntiä tilanteissa, joissa asiakas kieltäytyy käynnistä tai asiakkaan kotiympäristö ei ole terapeutille turvallinen.
- **Voiko arkiverkostokäyntejä toteuttaa terapeutin vastaanotolla** (esim. niin, että kuntoutuja tulee vanhempiensa kanssa vastaanotolle tavoitteiden asettamista varten)?
- **VASTAUS:** Arkiverkostokäynti on tarkoitettu asiakkaan arkiympäristöön tutustumista varten. Asiakkaan vanhemmat voivat tulla mukaan terapeutin vastaanotolle asiakkaan normaalille terapiakäynnille tavoitteiden asettamista varten.

Kysymyksiä yksilöterapian käynneistä 3/5

- Millä käynnillä ohjataan vanhempia tai muita lähihenkilöitä apuvälineen käytössä? Tietysti terapiakerroilla, mutta esimerkiksi kommunikaatiokansion tai -sovelluksen käytön ohjaus olisi tehokkaampaa suoraan vanhemmille tai päiväkodin aikuisille yhteisesti kuin terapiakerroilla toiminnan ohessa. Esim. aluksi tehokas opastus (jopa ilman lapsen läsnäoloa) ja sitten terapiakerroilla oikeissa käytännön tilanteissa.
- VASTAUS: Apuvälineen sovitus ja käytön ohjaaminen on terveydenhuollon vastuulla. Terapiäkäynnillä harjoitellaan apuvälineen käyttöä osana terapiatyöskentelyä.
- Voiko terapeutti osallistua muiden tahojen (esim. päiväkodin tai erikoissairaanhoidon) koolle kutsumiin kokouksiin (esim. HOJKS:iin tai kuntoutussuunnitelmaan liittyen), jos muu taho on päättänyt, että lapsi ei osallistu?
- VASTAUS: Kyllä, jos tälle on perusteltu syy.

Kysymyksiä yksilöterapian käynneistä 4/5

- Miksi yhteistyökäynnin pituus on edelleen vain 45min.? Se ei tahdo käytännössä riittää.
- VASTAUS: Yhteistyökäynnit laskutetaan 45 minuutin mukaisina, koska osassa terapiamuotoja terapiakäynnit ovat 45 minuutin pituisia. Voit yhdistää 2 yhteistyökäyntiä (2 x 45 min) perustellusta syystä, esimerkiksi pitkien välimatkojen vuoksi.
- Miten ja mistä tuplakäyntimahdollisuus varmistetaan terapiakäynnille, jos se on tarpeen esim. ohjauksellisissa käynneissä (60min pidempi käynnin kesto ei ole mahdollinen vaikka olisi tarpeen usein myös puheterapiassa)?
- VASTAUS: Kelan viranomaislinja.
- **Osallistuuko kuntoutuja yhteistyökäynteihin?** Voiko yhteistyökäyntejä järjestää ilman lapsen ja/tai vanhemman läsnäoloa eli niin, että läsnä on vain kaksi terapeuttia tai kaksi terapeuttia + opettaja (vanhemman luvalla)? **Voiko yhteistyökäynnit toteuttaa etänä?**
- VASTAUS: Asiakas osallistuu yhteistyökäynteihin. Etätoteutus on mahdollinen, jos se soveltuu asiakkaalle.

Kysymyksiä yksilöterapiian käynneistä 5/5

- "Kuntoutussuunnitelma laaditaan **1–3 vuoden ajalle** ja sitä tarkistetaan asiakkaan tarpeen mukaan" Jos kuntoutussuunnitelma ei ole tehty täydelle vuodelle vaan on esim. 1v4kk, miten ja milloin lausunto toimitetaan? **Kuinka verkostokäyntien määrä suhteutuu "vajaaseen vuoteen"**? Jos suunnitelma on kaksi tai kolme vuotta, tulevatko pitkään päätökseen verkostokäynnit jokaista suunnitelman täyttä vuotta kohden?
- **VASTAUS:** Määrä suhteutetaan aikaan. Päätöksessä on ilmoitettu omat verkostokäyntien enimmäismäärät jokaiselle suunnitelman vuodelle.
- Jos asiakas ei peru käyntiä ja jättää tulematta, voiko häntä laskuttaa käynnistä? Miten menetellään alaikäisten kohdalla?
- Saako palveluntuottaja periä lapsiasiakkailta maksun peruuttamattomista käynneistä?
- **VASTAUS:** Kts. Kelan ohjeistus terapiasitoumusta koskien.

Terapiasitoumus täsmentynyt

Terapiasitoumuksessa kuvataan mm.

- se, että asiakas itse vastaa terapiaan liittyvistä ylimääräisistä kustannuksista (esim. liikunta- ja harrastuskokeiluista aiheutuvat kustannukset)
- tauot/loma-ajat terapian toteutuksessa
- **terapiakäynnin perumiskäytännöt**
  - Palveluntuottajan ja asiakkaan on hyvä sopia ennen terapian alkua, miten ja missä tilanteissa terapiakäynti on mahdollista peruuttaa.
  - Jos palveluntuottaja ja asiakas sopivat asiakkaan korvausvelvollisuudesta niissä tilanteissa, kun terapiakäyntiä ei ole peruutettu sovitulla tavalla, ehtojen on oltava kohtuulliset. Kohtuullisuusharkinnassa on hyvä huomioida muun muassa asiakkaan kokonaistilanne ja peruuntumisen syy.
- **Huomioitavaa:** Terapiasitoumuksen ehdot eivät saa olla ristiriitaisia Kelan kuntoutuslain, Kelan etuusohjeiden, muiden Kelan ohjeiden eikä terapian palvelukuvauksen kanssa.

Kysymyksiä terapiasuunnitelmasta- ja sitoumuksesta

- Palvelukuvauksessa puhutaan asiakkaasta ja hänen osallistumisesta päätöksen tekoon ym. ja välillä viitataan asiakkaan huoltajaan. **Millä käynneillä/käyntityypeillä pelkkä huoltaja riittää?** Onko huoltajalla oikeus pystyä keskittymään esim. terapiasuunnitelman läpikäymiseen ja tavoitteiden laatimiseen ilman vastuuta lapsen hoidosta ja valvonnasta käynnin aikana?
- VASTAUS: Vrt. ohjauskäynnit
- Ovatko terapiasuunnitelma ja terapiasitoumus ainoat nimet, joita kyseissä asiakirjoissa voi käyttää?
- VASTAUS: Terapiasuunnitelmaa edellytetään, sitoumusta tai sopimusta suositellaan.
- Tuleeko erillinen terapiasuunnitelma tehdä kirjallisena erikseen vai riittääkö suunnitelman kirjaaminen asiakkaan käyntikirjaukseen? Tämän lisäksi Gas-tavoitelomake. Vai tuleeko Gas-tavoitteiden lisäksi olla vielä erillinen lomake terapiasuunnitelmalle?
- VASTAUS: Terapiasuunnitelman tekevät asiakas ja palveluntuottaja kirjallisena. Omat tavoitteeni-lomake (GAS) ei vastaa terapiasuunnitelmaa, vaan on Kelan edellyttämä menetelmä seurata tavoitteiden ja prosessin etenemistä.

Etäkuntoutus täsmentynyt 1/2

- Kela on kuvannut kuntoutuksen palvelukuvauksissa ja palveluntuottajien kanssa tehdyissä sopimuksissa sen, kuinka etäkuntoutus järjestetään Kelan kuntoutuspalveluissa.
- Palvelukuvaukset ja sopimukset sisältävät myös etäkuntoutuksen tietoturvaa, -suojaaja ja yksityisyydensuojaaja koskevat edellytykset.
- Palveluntuottaja vastaa siitä, että etäkuntoutus täyttää lainsäädännön ja palvelukuvauksen vaatimukset. **Kela ei voi ottaa kantaa yksittäisten sovellusten tai alustojen soveltavuuteen tai tietoturvaan.** Jo sen vuoksi, että yksistään tietyn alustan tai sovelluksen käyttäminen ei takaa etäkuntoutuksen tietoturvallisuutta, vaan esimerkiksi se, minne tiedot tallentuvat ja millä palvelimella palveluntuottaja käyttää alustaa tai sovellusta on tietoturvan ja -suojaajan kannalta merkityksellistä.

Etäkuntoutus täsmentynyt 2/2

- Lisäksi palveluntuottajan vastuulla on varmistaa, että asiakas on tietoinen etäkuntoutuksen tietoturvasta ja –suojusta.
- Tietoturvan- ja tietosuojan varmistamiseksi ja arvioimiseksi suosittelemme käyttämään tarvittaessa myös ulkopuolista asiantuntijaa.
- Silloin, kun kyse on terveydenhuollon palvelujen toteuttamisesta etänä, voitte olla tarvittaessa yhteydessä myös Valviraan.
- Tietoturva ja tietosuoja ovat palveluntuottajan vastuulla.
- **Huomioitavaa:** Palveluntuottaja ei voi tarjota asiakkaalle pelkkää etäkuntoutusta. **Toteutusmuoto lähtee asiakkaan lähtökohdista** ja palveluntuottajalla tulee olla valmiudet myös kasvokkaisen terapian toteuttamiseen jokaisen asiakkaan kohdalla.

Kysymyksiä etäkuntoutuksesta

- Palvelukuvauksen mukaan yksilöterapiat toteutetaan pääasiassa kasvokkain. Kelan tiedotti yhteistyökumppaneille jo lokakuussa, että etäkuntoutusta laajennetaan (sekä reaaliaikaista että verkkokuntoutusta) ja sitä edellytetään palveluntuottajilta. Millä aikataululla tämä tapahtuu?
- VASTAUS: Yksilöterapioiden etäkuntoutus tarkoittaa 2023 alkavalla sopimuskaudella reaaliaikaisia kuvapuheluita ja ne ovat vaihtoehtoinen tapa toteuttaa terapiaa.
- **Tullaanko etäkuntoutuksen hintaa tarkastelemaan uudelleen?** Nythän se on ollut vastaanottokäynnin hintainen, mutta etäterapian toteuttaminen on usein haastavampaa, vaatii investointeja sekä siihen soveltuvien materiaalien hankintaa ja muokkaamista (puhumattakaan ajasta riippumattomasta verkkokuntoutuksesta).
- VASTAUS: Palveluntuottajalla on ollut mahdollisuus huomioida tämä tarjouksessaan. Terapioissa ei ole tarkoituksena laajentaa etäkuntoutusta tulevalla sopimuskaudella aikaisempaan verrattuna.

Työnohjaus täsmentynyt

- Fysioterapeutti, neuropsykologi, puheterapeutti, toimintaterapeutti:
  - Terapeutilla **täytyy olla mahdollisuus työnohjaukseen**. Kela suosittelee, että työnohjaajalla on suoritettuna työnohjauskoulutus.
- Musiikkiterapeutti
  - Musiikkiterapeutilla on hyvän terapiakäytännön mukainen, **säännöllisesti kerran kuussa** toteutuva työnohjaus (pois lukien loma-ajat). Työnohjaus toteutuu **vähintään 10 kertaa vuodessa**. Kela suosittelee, että työnohjaajalla on suoritettuna työnohjauskoulutus.
- Psykoterapeutti, kuvataidepsykoterapeutti, perheterapeutti
  - Terapeutilla on hyvän terapiakäytännön mukainen, **säännöllisesti kerran kuussa** toteutuva työnohjaus (pois lukien loma-ajat). Työnohjaus toteutuu **vähintään 10 kertaa vuodessa**.
  - Työnohjaajana voi toimia vähintään erityistason koulutuksen suorittanut psykoterapeutti, jolla on riittävä kokemus terapiatyöstä ja myös kokemusta työnohjauksesta. Yleensä työnohjaajalla on saman terapialajin koulutus. Tämän lisäksi Kela suosittelee, että työnohjaajalla on suoritettuna työnohjauskoulutus.

Muut täsmennykset

Opiskelijan rooli täsmentynyt

- Terapeuttiopiskelija voi toimia asiakkaan terapiatilanteessa pätevän terapeutin läsnä ollessa ja asiakkaan suostumuksella. Vastuu asiakkaan terapiasta on terapiatutkinnon saaneella terapeutilla.
- Opiskelijan harjoittelujakso voidaan järjestää siten, että asiakkaalle annetaan Kelan järjestämän terapian lisäksi erillisenä terapiana opiskelijan toteuttamaa terapiaa, jos tähän on myös asiakkaan suostumus.

Taluttajan rooli täsmentynyt

- Ratsastusterapian toteutuksessa on asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukaan avustamassa vähintään 15-vuotias taluttaja. Taluttajan tehtävänä on osaltaan varmistaa terapian turvallinen toteutuminen. Taluttajan perehdytyksestä vastaa ratsastusterapiaa toteuttava ratsastusterapeutti.

Muut palvelukuvauksen muutokset

- Trimmi-kurssi tai vastaava vaaditaan kaikilta allasterapiaa toteuttavilta fysioterapeuteilta
- Ensiapuvalmiutta on tarkennettu:
  - Terapeutille on määritelty ensiapuvalmius palvelukuvauksen yleisessä osassa, jonka täytyy olla voimassa koko sopimuskauden ajan.
  - Ensiapuvalmiutta voi päivittää **toistuvasti** hätäensiapu- tai kertauskurssilla tai vastaavalla (terapeutilla on oltava jossain vaiheessa suoritettu EA1- koulutus tai vastaava)
  - Jos terapeutti on pohjakoulutukseltaan lääkäri, on hänellä oltava voimassaoleva hätäensiapukoulutus tai vastaava.
  - Kela ei määrittele suoritustapaa

Kysymyksiä asiakasturvallisuudesta

- Tarvitsenko ryhmämuotoisen tapaturmavakuutuksen, vaikka en työskentele ryhmien kanssa vaan vain yksilöterapian parissa?
- VASTAUS: Vaatimus ryhmämuotoisesta tapaturmavakuutuksesta koskee myös yksilöterapian palveluntuottajia. Ryhmämuotoinen tapaturmavakuutus tarkoittaa sitä, ettei vakuutusta oteta yksittäistä asiakasta koskien vaan tietylle asiakasryhmälle. Palveluntuottajan tulee määritellä vakuutusta ottaessaan esimerkiksi asiakkaiden lukumäärä, jotka vakuutus kattaa.
- Vakuutusyhtiöt ovat hyvin tietoisia Kelan terapiapalveluissa vaaditusta vakuutusturvasta, joten saat tarkempia tietoja suoraan vakuutusyhtiöstäsi.
- Riittääkö, että ensiapukoulutus EA2 on voimassa?
- VASTAUS: Kyllä, koska EA2 koulutukseen osallistuminen on edellyttänyt voimassa olevan EA1-todistuksen ja terapeutilta vaaditaan jossain vaiheessa suoritettua EA1- koulutus tai vastaavaa ja voimassa olevaa ensiapuvalmiutta.

Sopimusasiat sujuviksi

Terapiasopimukseen liittyvien asioiden käsittely

- Terapiasopimukseen liittyvät asiat käsitellään Kelassa keskitetysti hankinta- ja sopimushallintaryhmässä
- Sopimuspalveluntuottajien yhteydenotot pyydetään toimittamaan ensisijaisesti sähköpostilla.
- Sähköpostiviestiin tarvitaan yksilöidyt tiedot mitä yritystä/toimipistettä/sopimusta asia koskee
  - Sopimusta koskevissa asioissa viesti lähetetään sopimushallinnan sähköpostiosoitteeseen:
    - Etelainenvp.terapiasopimukset@kela.fi
    - Itainenvp.terapiasopimukset@kela.fi
    - Keskinenvp.terapiasopimukset@kela.fi
    - Lantinenvp.terapiasopimukset@kela.fi
    - Pohjoinenvp.terapiasopimukset@kela.fi

Muutoksista ilmoittaminen ja niiden hyväksyminen

- Ilmoita muutoksista **hyvissä ajoin ennen** toivottua muutoksen ajankohtaa
  - Yhteystietojen muutoksista on ilmoitettava viipymättä
  - Omistussuhteiden, yhtiömuodon ja y-tunnuksen muutoksista on ilmoitettava vähintään 3 kuukautta ennen muutoksen toteutumista
- Terapeutti- ja toimitilamuutosten ilmoittamiseen on käytössä uudet lomakkeet
  - Toimitilamuutoslomake KU52
  - Terapeuttimuutoslomakkeet ovat terapiamuotokohtaisia (KU40 – KU64)
- Terapeutti- ja toimitilamuutokset voidaan hyväksyä aikaisintaan siitä päivästä alkaen, kun Kela on ne käsitellyt ja kirjallisesti hyväksynyt.

Terapeuttien muutosilmoitus-lomakkeet

- Lomakenumeroinnit ovat osittain muuttuneet
- Toimipisteen käyntiosoitteen lisäksi lomakkeille pyydetään kirjaamaan jatkossa myös toimipisteen nimi
- Lomakkeen lopussa (sivut 4-5) ilmoitetaan kaikkien ko. muutosta koskevaan sopimukseen sisältyvien terapeuttien nimet ja laatupisteet.
- Muutoslomakkeessa terapeuttien numeroinnit ovat vastaavat kuin tarjouksessa ilmoitetut terapeuttinumerot
- Lomake laskee terapeuttien kokonaislaatupisteet, mitä tarkastelemalla palveluntuottaja voi varmistua, ettei ehdotettu terapeuttimuutos muuta hyväksyttyä tarjousta.
- Lomake kannattaa tallentaa itselleen, jolloin siitä on helppo kopioida tietoja jatkoa varten.

Palveluntuottajan ajantasaiset verkkosivut 1/2

- **Verkkosivuilta tulee olla helposti löydettävissä mm.**
  - sopimukseen sisältyvä toimipiste ja sen yhteystiedot
  - sopimuksen mukainen terapiapalvelu ja sen viitekehys
  - tieto sopimuksen mukaista terapiaa toteuttavista terapeuteista ja heidän työkokemuksensa, koulutusten kautta hankittu erityisosaamisensa ja pääasiallinen kohderyhmänsä (aikuiset, lapset ja nuoret)
  - sopimusterapeuttien kielitaito ja puhetta tukevat ja korvaavat kommunikaatiokeinot
  - terapian toteuttamispaikat
  - terapiassa hyödynnettävät laitteet
  - jonotilanne yksilöterapioidissa
    - vapaat ja vapautuvat paikat
    - onko palvelua tarjolla suomen- vai ruotsinkielisille asiakkaille
  - mahdollinen tieto siitä, että palveluntuottajan toimipisteessä on tai on ollut eläimiä (allergisten asiakkaiden huomioiminen)
  - tieto siitä, voiko palveluntuottajan toimipisteeseen tuoda eläimiä, esimerkiksi avustajakoiraa.

Palveluntuottajan ajantasaiset verkkosivut 2/2

- **Huomioitavaa:** Palveluntuottajan verkkosivuilla täytyy olla tieto siitä, että palveluntuottajalla on voimassa oleva sopimus Kelan kanssa kyseisen terapiapalvelun toteuttamisesta sekä tieto siitä, mitkä palveluntuottajan palveluista sisältyvät Kelan kanssa tehtyyn sopimukseen.
- **Huomioitavaa:** Esimerkiksi palveluntuottajan tietojen löytyminen Minduuterapeuttihausta tai Facebook-sivut eivät täytä palvelukuvauksen vaatimusta palveluntuottajan ajantasaisista verkkosivuista, joilta asiat ovat helposti löydettävissä. Täsmennys: Verkkosivu ei voi olla linkki hakupalveluun, josta asiakkaan tulisi vielä tehdä erillinen haku. Verkkosivun osalta Kelaan tulee ilmoittaa täsmällinen ja suora linkki [www-sivulle](#).

Kysymyksiä muutoksista

- Sijaistaminen: Aamulla tulee tietoon että Kelan hyväksymä terapeutti on sairas. Voiko lyhytaikaisessa sijaisuudessa olla joku sellainen palveluntuottajan terapeutti, jolla on sama pätevyys ja kyseessä on kokenut terapeutti, mutta häntä ei ole tarjottu varsinaisen kilpailutuksen yhteydessä vai täytyykö terapia peruuttaa kokonaan? Tuleeko tästä yksittäisestä terapiakerrasta tehdä ilmoitus? Entä vuosilomien aikainen sijaistaminen?
- VASTAUS: Sopimukseen nimetty terapeutti toteuttaa terapiakäynnin.
- Olemme viime sopimuskaudella tehneet muutosilmoituksen sopimusterapeutin eläköitymisen vuoksi. Voiko korvaava terapeutti jatkaa kuntoutujan terapeuttina koko kuntoutuspäätöksen voimassaoloajan vaikka viimeiset terapiakäynnit olisivat vuonna 2023?
- VASTAUS: Terapeutin tulee olla tässä tapauksessa nimettynä myös uuteen 2023 alkavaan sopimukseen.
- Yrityksen nimi näkyy Kelan palveluntuottajahaussa väärin. **Miten yritys saa muutettua palveluntuottajaussa näkyvän nimen? Mihin palveluntuottaja ottaa yhteyttä saadakseen hakutuloksen korjattua?**
- VASTAUS: Palveluntuottaja lähettää pyynnön tietojen muuttamisesta suoraan sopimushallinnan sähköpostiosoitteeseen

Kysymyksiä tiloista

- Saako toimitilattomana valittu palveluntuottaja vuokrata toimitilan?
- VASTAUS: Palveluntuottajan on tullut tarjoustaan antaessaan valita, tarjoaako palvelua toimitilallisena vai toimitilattomana palveluntuottajana. Toimitilattoman palveluntuottajan muuttuminen toimitilalliseksi palveluntuottajaksi kesken sopimuskauden olisi olennainen sopimusmuutos. Olennaisia sopimusmuutoksia ei sopimuskauden aikana voida tehdä.
- Kun palveluntuottaja on toimitilaton, kenen vastuulla on kontaktoida terapian toteutuspaikka, jos on muu kuin koti (esim. päiväkotitai koulu)?
- VASTAUS: Asiakas ja palveluntuottaja sopivat, kumpi ottaa yhteyttä.
- Muiden terapian toteuttamispaikkojen täytyy täyttää terapiapalvelun osassa määritellyt vähimmäisvaatimukset.- Voisiko tätä edellytystä korostaa? Päiväkodeissa ja kouluissa järjestyy joskus todella huonosti tiloja terapian toteuttamiseen ja asiasta joutuu käymään tiukkojakin keskusteluja. Terapeuteille tulisi painottaa sitä, että tästä huolimatta terapioiden ei saa toteuttaa kelvottomissa tiloissa (koulun käytävät, varastot, henkilökunnan taukotilat, jopa siivouskomerot). Nykyisin jotkut terapeutit suostuvat näihin.
- VASTAUS: Kela ei voi ottaa tähän kantaa.

Uudistuneet lomakkeet

Uudistuneet lomakkeet

- Terapeuteilta ja julkiselta terveydenhuollosta tulleiden palautteiden vuoksi Terapiapalautelomake KU117 on uudistettu, siirtymäaika 3 kk
  - Lomakeuudistuksessa on ollut mukana julkisen terveydenhuollon terapeutteja
  - Tavoitteena on ollut saada ICF ja konkreettiset tavoitteet enemmän näkyväksi
- Hakemuslomake KU104 on uudistettu
  - Kysytään lakisääteiset muut etuudet
- Terapialaskulomake KU203 on uudistettu
  - APU-käynnit poistuneet
  - Verkostokäynnin läsnäolijana terveydenhuollon edustaja (lääkäri tai terapeutti)
  - Termimuutokset esim. kuntoutuja > asiakas
  - Perheterapian ohjauskäynnille oma kohtansa
- 1.1.2023 kaikki lomakkeet tuotannossa, myös päätöksen liitekirje päivitetty

Kysymyksiä terapiapalautteesta 1/2

- Miksi terapiapalautteita ei saa lähettää suojatulla sähköpostilla?
- VASTAUS: Kelan kuntoutuksessa ei valitettavasti ole vielä järjestelmää, joka mahdollistaisi sähköisten liitteiden käsittelyn ja siirron ilman aikaa vievää manuaalista työtä.
- Terapiapalautteen kirjoittamisessa olisi mielekästä käyttää Kelan lomaketta KU117. Tullaanko sitä muokkaamaan niin, että siihen oikeasti mahtuisi esim. tavoitteiden toteutumisen kuvailu sekä palvelukuvauksessa pyydetty "tarkempi toimintakyvyn kuvaus, miten asiakas hyötyy terapiasta ja mahdolliset tavoitteet sekä ohjeet itsenäistä jatkoharjoittelua varten arjessa"?
- VASTAUS: Tässä voi käyttää lisäsivuja, jos asiaa ei ole mahdollista tiivistää.

Kysymyksiä terapiapalautteesta 2/2

- Lomakkeessa KU117 on kohta "Perustele ja arvioi, pitääkö kuntoutusta jatkaa." Palvelukuvauksessa painotetaan, että hoitava taho määrittelee terapian jatkotarpeen, terapian määrän ja keston. Saadaanhan me palveluntuottajat jatkossakin kirjata oma mielipiteemme ko. asiasta? Ainakin se kiinnostaa hoitavaa tahoja, joka näkee asiakasta lyhyen hetken testaustilanteessa.
- VASTAUS: Palveluntuottaja voi yleisellä tasolla arvioida terapian tarpeellisuutta, pystytäänkö asettamaan asiakkaalle merkityksellisiä tavoitteita, joita terapian tuella on mahdollista saavuttaa.
- Mitä tarkoittaa mahdolliset muut mittaus- ja testilomakkeet? Esim. puheterapian aikana voidaan tehdä testauksia tai arvioidaan edistymistä omilla havaintomittareilla. Liitetäänkö kaikki nämä lomakkeet palautteen mukaan? Näitä lomakkeita voi kertyä kymmeniä sivuja.
- VASTAUS: Terapiapalautteessa tulee olla kuvattuna analyysi keskeisimmistä mittaus- ja arviointituloksista. Lomakkeita ei tarvitse lähettää.
- Mitä tarkoitetaan asiakkaan asiakirjoihin liitettävillä välitehtävillä?
- VASTAUS: Asiakkaan omakuntoutusta edistäviä tehtäviä

Laskutuksessa
huomioitavaa

Laskutus säilyy ennallaan

- Tilitys- ja laskutuslomakkeiden numerointi ennallaan
- Yksilöterapioihin kuuluu:
  - Yksilökäyntien määrät ja pituudet ja niiden hinnat
- Laskutuksen kannalta verkostokäynneistä huomioitavaa:
  - Lähtökohtana on, että asiakas tai asiakkaan tilanne huomioiden, asiakkaan läheinen on verkostokäynnillä mukana.
    - Jos tämä ei ole perustellusta syystä mahdollista, kirjataan perustelut laskutuslomakkeen lisätiedot-kenttään
  - Erillinen apuvälineen sovitusta varten tarkoitettu verkostokäynti (APU) poistuu hintalajeista. Jatkossa apuvälineen sovitus on osa arkiverkostokäyntiä.
- Etäkuntoutuksessa maksetaan samat hinnat/hintalajit kuin kasvokkaisessa kuntoutuksessa

Laskutuksessa huomioitavaa 1/3

- Allas- ja ratsastusterapiassa kotikäynnit ja asiakkaan arkiympäristöön toteutettavat ohjaus- ja yhteistyökäynnit **eivät ole** mahdollisia, koska ko. terapiamuodot vaativat terapiamuodolle ominaisen toteuttamispaikan ja näille terapiamuodoille **ei ole** siten määritelty kotikäyntilisää.
- Verkostokäynnit ovat mahdollisia kaikissa terapiamuodoissa ja näistä käynneistä terapeutille maksetaan verohallinnon mukainen matkakorvaus.

Laskutuksessa huomioitavaa 2/3

- Palveluntuottaja voi laskuttaa vain toteutuneista terapiakerroista aiheutuneet kustannukset
  - Terapiäkäynnin hintaan sisältyvät myös varsinaisen käynnin ulkopuolelle kuuluvat tehtävät, kuten esivalmistelutyöt, kirjaaminen ja jälkityöt.
  - Asiakkaan vaatteiden vaihtaminen ja muu vastaava valmistautuminen eivät tapahdu terapian aikana, ellei asiakkaalla ole tavoitteena harjoitella näitä toimintoja osana terapiaa.
  - Kelan näkökulmasta palveluntuottajalla/terapeutilla ei ole velvollisuutta kuljettaa asiakasta, joten siitä ei ole mainintaa palvelukuvauksessa. Jos näin toimitaan, on se terapeutin ja asiakkaan omalla vastuulla ja he sopivat yhdessä kuljetuksen aikaisesta vastuunjaosta. Matkat eivät kuulu terapia-aikaan.

Laskutuksessa huomioitavaa 3/3

- Laskuttaminen useita kertoja kuukaudessa ja useiden alihankkijoiden erillisten laskujen toimittaminen ruuhkauttavat maksamista
- Ohjeena on, että sopimuspalveluntuottaja laskuttaa Kela **kerran kuukaudessa** ja jokaisesta terapiamuodosta on oltava oma lasku (eli ei yhdistetä esim. allasterapiaa ja fysioterapiaa samaan laskuun)

Kysymyksiä laskutuksesta

- Mitä kokemuksia on sähköiseen laskutukseen osallistuvilla pilottiryhmäläisillä?
- Milloin sähköinen laskutus on mahdollista?
- VASTAUS: Valmistelu on käynnissä. Sähköistä laskutusta on testattu ja tietoturvaselvityksiä tehty kesäkuusta alkaen. Palveluntuottaja toimittaa sähköisen laskun Kelaan, josta Kelan ohjelmistorobotti purkaa verkkolaskut asiakirjoiksi ja tilitykset-töiksi Kelan järjestelmään. Verkkolaskuissa ei ole henkilötunnuksia, vaan ne on korvattu kuntoutuspäätösten päätöstunnisteilla (pseudonymisointi). Sähköinen lasku noudattaa Finnvoice-standardia. Siirtyminen tapahtuu vaiheittain, rinnalla säilyy myös mahdollisuus paperilaskutukseen. Pääperiaatteet laskutuksessa pysyvät samana huolimatta siitä, laskuttaako palveluntuottaja kustannukset sähköisesti vai lomakkeilla. **Palveluntuottajia tullaan informoimaan asiasta Kela.fi-sivuilla myöhemmin.**
- Lasketaanko kotikäyntien kilometrit palvelualueen rajalta silloin kun palveluntuottaja tulee toiselta alueelta?
- VASTAUS: Matkakustannukset korvataan palvelukuvauksen Liitteen 1 mukaisesti.

Kysymyksiä ja vastauksia

Laatutyö

- Laatukäsikirja: Mitä kaikkea prosessikuvaukseen, työnkuvaukseen ja yksilöterapian toteutukseen liittyviin kuvauksiin pitäisi sisältyä
- VASTAUS: Tarkentunut laatutyö tavoitteena tulevalle sopimuskaudelle, huomioidaan auditoinnissa positiivisena asiana. Palveluntuottajalle mahdollisuus oman työn kehittämiseen, tukena toimintaan ja perehdyttämiseen.
- Palveluntuottajan toteuttaman laatutyön **suositellaan** sisältävän
  - kirjallisen prosessikuvauksen tai kaavion
  - henkilöstön työ- ja toimintaohjeet
  - yksilö- ja ryhmäterapian toteuttamiseen liittyvät kuvaukset.
- Määrittele ja kirjaa keskeisten toimintojen ja toimenpiteiden laatutavoitteet esimerkiksi laatukäsikirjaan tai muuhun vastaavaan tiedostoon.
- Hyödynnä kehittämistyössä ja terapian laadun arvioimiseksi vähintään kahta prosessimittaria, joiden avulla seurataan ja arvioidaan asiakkaan kuntoutusprosessin toimivuutta. - **Saisiko esimerkin prosessimittarista? Olisiko suosituksia hyviksi todetuista prosessimittareista?**
- VASTAUS: Mitattavia terapiapalvelujen kriittisiä kohtia eli prosessimittareita voivat olla esimerkiksi etukäteistietojen hyödyntäminen terapiassa, terapian dokumentointi, läheltä piti–tapaturmat, sattuneet tapaturmat, peruuntuneet kerrat, keskeytyneet terapiat.

Koulutuksessa 30.11.2022 esitetyt kysymykset

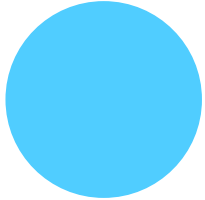
Lopuksi

Muistathan palveluntuottajana, että vastuullasi on

- Noudattaa palvelukuvausta sopimuksessa sovituin ehdoin
- Varmistaa riittävä ja osaava henkilöstö koko asiakkaan kuntoutusprosessin ajaksi
- Perehdyttää työntekijät ja alihankkijat toimimaan palvelukuvauksen edellyttämällä tavalla
- Laatia terapiapalautteet palvelukuvauksen edellyttämässä aikataulussa

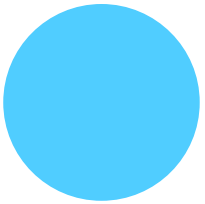

Yhteydenotot Kelaan: sähköposti

kuntoutus_palvelukuvaukset@kela.fi

- Yhteydenotot koskien kuntoutuksen palvelukuvauksia ja niiden tulkintoja

etelainenvp.terapiasopimukset@kela.fi (eteläinen vakuutuspiiri)

keskinenvp.terapiasopimukset@kela.fi (keskinen vakuutuspiiri)

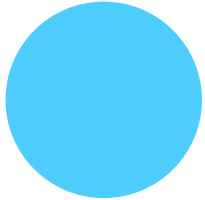
lantinenvp.terapiasopimukset@kela.fi (läntinen vakuutuspiiri)

itainenvp.terapiasopimukset@kela.fi (itäinen vakuutuspiiri)

pohjoinenvp.terapiasopimukset@kela.fi (pohjoinen vakuutuspiiri)

- Henkilöstömuutokset, yksilöterapeuttien muutokset, toimitilamuutokset ilmoitetaan lomakkeilla ja lomakkeet toimitetaan sopimushallinnan vakuutuspiirikohtaiseen sähköpostiosoitteeseen.
- Muut muutokset ilmoitetaan vapaamuotoisesti sähköpostilla. Tällaisia ovat esimerkiksi rakenteelliset muutokset (esim. yhtiömuodon ja omistussuhteen muutokset, Y-tunnuksen muuttuminen), palveluntuottajan puolesta laskuttajana toimivan tahon nimen ja Y-tunnuksen muuttuminen sekä muut sopimuksen mukaisen työkorvauksen maksamiseen vaikuttavat muutokset tai muut olennaiset muutokset palveluntuottajan toiminnassa

Yhteydenotot Kelaan: chatti ja viranomaislinja

Yhteistyökumppanien chatti

- Chatti on avoinna ma–pe klo 9–15.
- Chatissa viranomaista tai palveluntuottajaa neuvotaan yleisellä tasolla. Siellä ei vastata yksittäistä asiakasta koskeviin kysymyksiin. Älä kirjoita chattiin asiakkaan henkilötietoja.

Viranomaislinja 020 692 235 palvelee ma–pe klo 9–15.

- Viranomaislinjalla voit kysyä kysymyksiä, jotka koskevat etuuksien perusteita, hakemismenettelyä, asian käsittelyvaihetta tai etuuden määrää ja maksamista. Jos kysyt yksittäisen asiakkaan tietoja, varmistamme puhelun aikana, että sinulla on oikeus saada kyseiset tiedot.

Yksittäisiä asiakkaita koskevissa kysymyksissä tulee olla yhteydessä viranomaislinjalle.

Palveluntuottajien yhteydenotot ensisijaisesti Kelaan sähköpostilla Kelan kuntoutuksen sähköpostilaatikoihin. Palvelun vastuusuunnittelija saattaa olla virkavapaalla, jolloin suoraan vastuusuunnittelijalle lähetetty viesti voi jäädä pitkäksi aikaa vastaamatta.

Tärkeimmät vinkit alkuun pääsemiseksi:

1. Perehdy palvelukuvaukseen
2. Perehdy sopimukseen
3. Tutustu uudistuneisiin lomakkeisiin
4. Tutustu laskutusohjeisiin
5. Tutustu Kelan verkkosivuihin
6. Ilmoita muutoksista välittömästi
7. Pidä omat yhteystietosi ja verkkosivusi ajan tasalla
8. Ota yhteyttä matalalla kynnyksellä (yhteystiedot esityksen lopussa)

Kiitos!

Seuraavan koulutuksen ajankohta 3.5.2023 klo 8-9.30

Kela|Fpa